

Cargo Handling Projekt

Sliač, Slovensko

Zpracoval :
Ing. Kamil Slavík
Managing Director
Hypera Management s.r.o.

Praha 15.10.2005

I. Úvod a prohlášení

Tento materiál je určen pouze představitelům vlastníků a vedení společnosti Tatra Air a.s. a je určen pouze pro vnitřní potřebu společnosti.

Zadáním autorovi - společnosti Hypera Management s.r.o. je vypracováním návrhu projektu ve dvou oblastech :

- A. Air Cargo Handling na letišti Sliač
- B. Logistické centrum Sliač

Cílem je vypracování popisné, analytické a hodnotící správy včetně doporučení strategie a implementačních kroků.

Hypera Management s.r.o. prohlašuje , že bude postupovat při zpracování tohoto projektu s odbornou péčí, jednat čestně a svědomitě a uplatňovat vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.

Společnost Hypera Management však nenesie odpovědnost za využití materiálu a také neodpovídá za jakékoli vzniklé škody.

II. Obsah

- I. Úvod a prohlášení
- II. Obsah
- III. Používané zkratky
- IV. Oblast Air Cargo
 1. Současná situace z dopravně politického hlediska
 - Poloha
 - Rozšíření EU
 2. Dopravní potencionál regionu
 - Spádová oblast
 - Nákladní přeprava na Slovensku
 3. Letiště SLD
 - Dráhový systém
 - Situace v oblasti handlingu
 - Potencial přepravců
 - Pošta a kurýrní společnosti
 - Spediční společnosti
 - Zbožové a poštovní statistiky
 4. Konkurenční letiště
 - Bratislava
 - Vídeň
 - Budapešť
 - Praha
 - Brno
 5. SWOT analýza
 6. Prognózy
 7. Strategické vize
 8. Doporučení
- V. Závěr
- VI. Přílohy

III. Používané zkratky

AP	Letiště
ARR	Přílet
ATC	Air Traffic Control
AVI	Živá zvířata
BTS	IATA kód letiště Bratislava
BUD	Letiště Budapest
CGO	Cargo
CU	Celní úřad
DEP	Odlet
DGR	Nebezpečné zboží
EU	Evropská Unie
EXP	Export
HS	Handlingová společnost
IATA	International Air Transport Association
ICAO	International Civil Aviation Organization
IMP	Import
BRQ	Letiště Brno
LS	Letecká společnost
MD	Ministerstvo dopravy SR
RFS	Road Feeder Services
RHS	Ramp Handling Services
RWY	Runway
Sk	Slovenská koruna
SR	Slovenská republika
STW	Stowing
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
ULD	Unified loading devices
ULO	Útvar letištní ochrany
VIE	Letiště Vídeň

IV. Oblast Air Cargo Handling

1. Současná situace z dopravně politického hlediska

- Poloha
Sliach se nachází mezi Banskou Bystricou a Zvolenem v srdci Slovenska.

Obr. Centrální poloha SLD, přirozená křižovatka

- Rozšíření EU
Rozšíření Evropské unie v roce 2004 o 10 nových členských zemí, včetně Slovenska posunulo i hospodářský střed Evropy směrem na východ. Spolu mnoha dalšími atributy to znamená i výzvu pro tento region, jenž má předpoklad stát se hubem pro vstup do Východní Evropy, od níž se obecně očekává přínos stagnující průmyslové úrovni EU.

2. Dopravní potencionál regionu

→ Spádová oblast

Potenciál letecké dopravy v této oblasti je charakterizován tzv. spádovou /catchment oblastí, která v případě letiště SLD představuje cca 15 mil. obyvatel, jenž žije v pěti zemích na Slovensku, Maďarsku, Česku, Polsku a Rakousku.

Z hlediska nákladní přepravy pro běžné spotřebitele lze počítat se stejným číslem, avšak pro výrobní a distribuční logistiku lze očekávat potřebu dopravního pokrytí mnohem většího regionu. Jako příklad lze uvést například vysokou koncentraci automobilového průmyslu s evropskou produkcí.

→ Nákladní přeprava na Slovensku

V přepravě zboží v SR obecně převládá typ silniční se 78,1% objemu, následují železniční 21,3 % a ostatní s 0,6 % / zdroj VÚ dopravní a.s. Žilina. Objem v letech 1998-2003 se pohyboval mezi 200 až 250 tis tun, a s tím že trendově mírně posiloval. Vstup SR do EU však přinesl v roce 2004 mírný pokles, a to z důvodu zdražení pohonných hmot a vyšší konkurence, jenž srazila ceny za přepravní služby. Silniční doprava, stejně jako v okolních zemích, stále získává na úkor železniční, jenž pokulhá v kvalitě služeb a rovněž v cenové konkurenceschopnosti.

Letecká přeprava zboží, neboli carga je svými charakteristikami předurčena pro poskytování rychlých přeprav na velké vzdálenosti. Tato přeprava je přirozeně dražší než ostatní druhy a proto většina leteckého nákladu jsou komodity, jenž vyžadují zvláštní péči nebo vyšší přidanou hodnotu. Jedná se zejména o nesledující typy zboží: cargo vysoké hodnoty (např. komponenty výpočetní techniky, počítače, přístroje), rychle zkazitelné potraviny, živá zvířata tzv. AVI, nebezpečné látky tzv. DGR, Expresního typu, obchodní vzorky, zdravotní materiál, náhradní díly, poštovní zásilky, humanitární pomoc, vojenské mise.

Potenciál této spádové oblasti je zejména v oblasti elektronického průmyslu, kde naprostou klíčovou roli může sehrát závod Samsung v Galantě - této příležitosti je nutné věnovat maximální nasazení. I další závody v regionu jsou atraktivní potencionální zákazníci, např. Panasonic – Matsuchita, Flextronics, IBM, Philips a další.

Velmi silný automobilový průmysl SR, jenž je z hlediska exportních statistik státu číslo jedna, představuje značný potenciál zejména na importní straně, kdy jsou některé komponenty dováženy z Asie.

Farmaceutický a chemický průmysl je rovněž slibným segmentem.

Potenciál Retailu hraje významnou roli ve vyspělých zemích, s rostoucí životní úrovní jeho podíl na let. přepravách poroste i v tomto regionu.

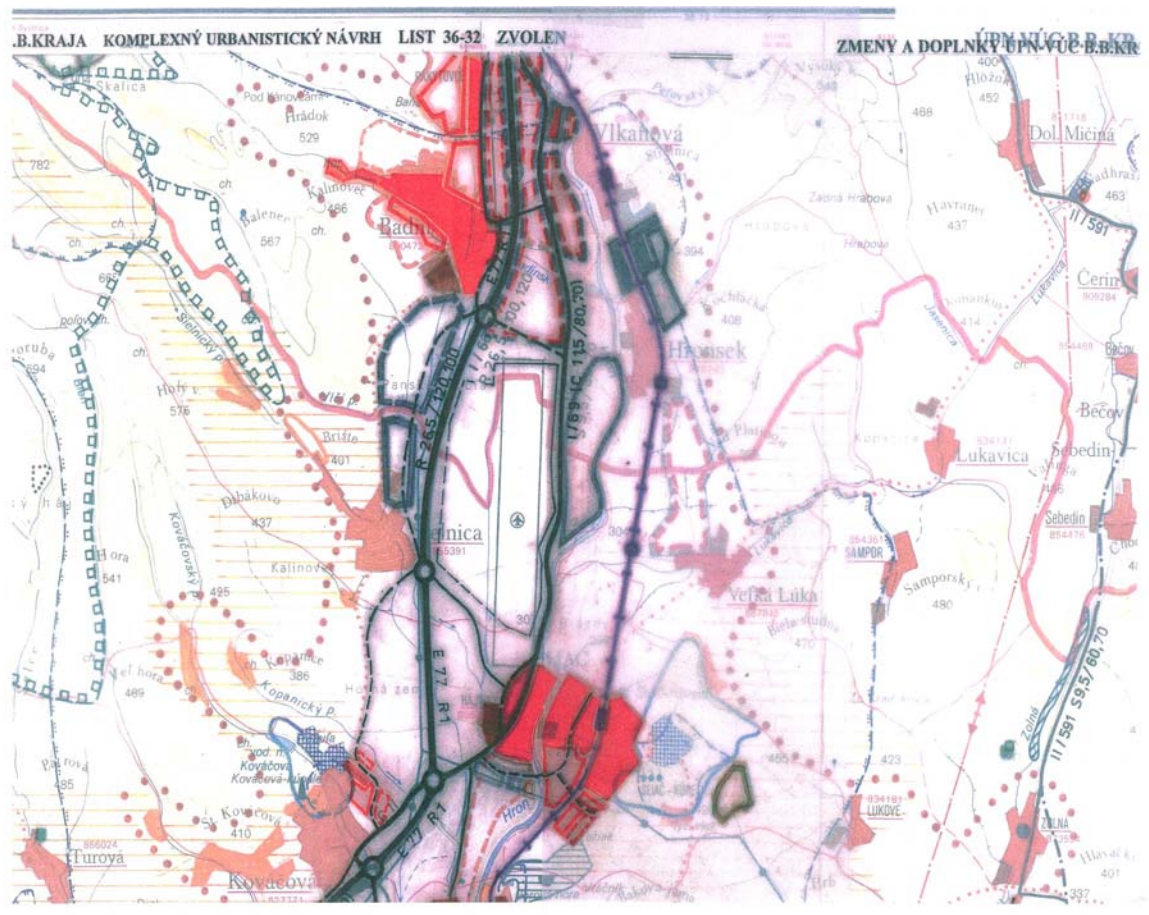
Dále je vhodné také zmínit exportní potenciál lokálního zbrojního průmyslu, který však již zdaleka nedosahuje minulé slávy.

3. Letište Sliač, a.s.

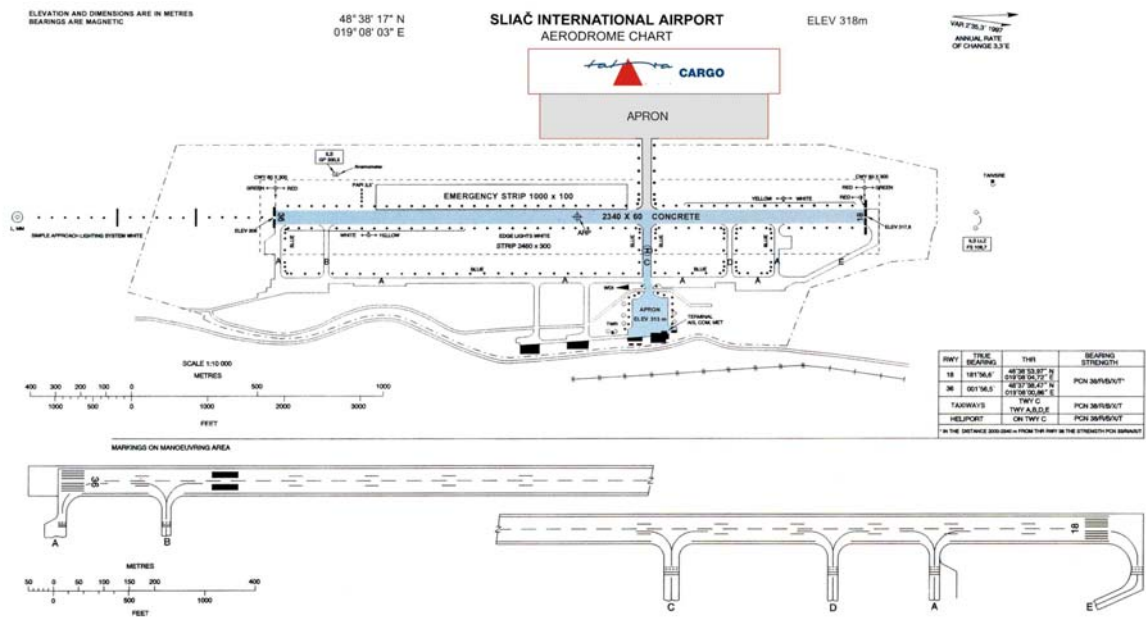
Spoločnosť Letisko Sliač, a.s (spoločnosť) ako civilný prevádzkovateľ, vznikla k 1.1.2005 v zmysle zákona č. 136/2004 Z.z. z bývalej príspevkovej organizácie Slovenská správa letísk.

Letisko je zaradené do kategórie verejných medzinárodných letísk SR. Význam letiska Sliač je nielen nad rámec regiónu v ktorom sa nachádza ale aj nad rámec samotnej SR, nakoľko vytvára možnosť priameho dopravného spojenia z/do celého sveta. Letisko Sliač slúži pre zmiešanú civilnú a vojenskú prevádzku. Je majetkom Slovenskej republiky v správe Ministerstva obrany SR, pričom na základe dohody je využívané aj pre účely zabezpečenia civilnej leteckej prevádzky. Civilná letecká prevádzka je realizovaná vo vyhradenom priestore, kde potrebná nehnuteľná (okrem pozemkov) a huteľná infraštruktúra je majetkom spoločnosti. Pre vzlety a pristátia je používaná vzletová a pristávacia dráha, ktorá je majetkom SR v správe MO SR. Pre zabezpečenie a poskytovanie potrieb riadenia letovej prevádzky je na letisku etablovaná organizácia Letové a prevádzkové služby SR š.p. (LPS). LPS poskytuje svoje služby na letisku Sliač výhradne svojimi rádionavigačnými prostriedkami, nezávislými od vojenskej infraštruktúry.

→ Územný plán

→ Dráhový systém

Obr. Náčrt letiště SLD

Parametry letiště - přistávací a vzletová dráha:

Runway 1: směr 18/36, délka 2,340 x 60m
 ICAO Cat. max typ : AN 124
 Fire Category 4, max 7 na vyžádání 24 hod předem

Provozní doba : 24 hod denně, 365 dní v roce
 Přes existenci a soužití s vojenským provozem má letiště dostatek volných slotů pro všechny typy letadel. Je předpoklad, že na letiště SLD bude možné nadále operovat i typy letadel, jenž mají hluková omezení pro provoz v Západní Evropě.
 Celní úřad operuje v časech pravidelných linek a na vyžádání.

→ Situace v oblasti handlingu

V oblasti poskytování handlingových služeb pro cestující v terminálu a na rampě má dominantní postavení letiště Sliač ve spolupráci se Tatra Air, jenž handluje pravidelné linky ČSA do Prahy 1-2 krát denně.

Budovy:

Letisko disponuje svojou vlastnou prevádzkovou budovou slúžiacou pre administratívne účely a technické zázemie. Táto budova je využívaná aj pre potreby LPS, PZ SR, Colnej správy a Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) SR. Pre vybavovanie cestujúcich sú k dispozícii samostatné nezávislé priestory pre odlet s kapacitou cca 70 cestujúcich a pre prilet s kapacitou cca 160 cestujúcich. Letisko má svoj vlastný sklad leteckých pohonných hmôt s kapacitou 100 tis. litrov leteckého petroleja. Tento sklad je majetkom spoločnosti. Na letisku je k dispozícii parkovisko osobných motorových vozidiel s kapacitou 40 miest pre krátkodobé státie vo verejnom priestore a 20 parkovacích miest pre dlhodobé parkovanie, ktoré sú v priestoroch verejnosti prístupné len za asistencie vlastnej bezpečnostnej služby.

Pro obdbavení carga, by slo jako docasne reseni upravit cast provozni budovy , kde nyní parkuje mechanizacni prostredky . Toto by vsak mohlo slouzit jeko emergency reseni pro pripadne chartery nebo náhradní kamionovou prepravu.

Technologická infraštruktúra:

pre vybavenie lietadiel je na letisku základná infraštruktúra: zdroje elektrického prúdu pre napájanie lietadiel, zariadenia pre nakladanie a vykladanie batožín a leteckého nákladu, zariadenie pre odmrazovanie lietadiel, zariadenia pre plnenie leteckých pohonných hmôt a ďalšie slúžiace pre potreby technickej obsluhy lietadiel.

LPS a SHMU majú vybudovanú svoju technologickú infraštruktúru pre potreby civilnej leteckej dopravy na letisku Sliač.

→ Letecké spoločnosti operujúci do SLD v roce 2005

◆ Pravidelné linky :

ČSA – tradiční přepravce na relaci PRG-SLD

◆ Freighters – v oblasti cargo letadel nebyl v tomto roce zaznamenán žádný pohyb. Před par lety však bylo letiště používáno společností Aeroflot k pravidelné přepravě carga, památkou zůstávají palety pro ruské stroje.

◆ RFS - dalším obvyklým air cargo provozem jsou tzv. RFS Road Feeder Services , neboli náhradní kamionová přeprava. Jejím smyslem je obvykle poskytnutí nákladových kapacit mezi hubem, jenž je nalétáván velkokapacitními letadly a menšími letišti, do nichž jsou letecké kapacity omezeny zejména typem letadla.

S ohledem na neexistenci hcargo handlingu tyto kamiony do SLD neoperují .

→ Pošta a kurýrní společnosti

Tradičně nedílnou složkou přepravy od prvopočátku letectví je přeprava pošty. V současné době již tato přeprava není pro let. společnosti již tak lukrativní, nicméně v cenových relacích za přepravený Kg osciluje kolem relací za cargo. Téměř většina přepravců má uzavřené smlouvy s národními poštovními správami a dle kapacitních možností sítě pak nabízejí a přepravují často i značné objemy pošty. Přestože dochází k masovému nástupu elektronických médií, objemy přepravené letecké pošty neklesají. Handling této pošty zajišťují buď poštovní správy vlastními kapacitami nebo outsoursingem např. cargo handlingovým společnostem na národních letištích.

Také kurýrní společnosti, jenž jsou často nazývány jako Intergrátoři se již etablovali na Slovensku, ty největší jako UPS, FedEx, TNT a DHL již jsou presentovány na letišti BTS ve vesměs pronajatých objektech.

→ Spediční společnosti

Jejich role je velmi důležitá, bez jejich přítomnosti a služeb se nelze obejít. Seznam na Slovensku působících je řazen dle velikosti tržeb v letecké přepravě 2003.

Cargo Partner s.r.o.
 Lindbergh a.s.
 ABC European Air & Sea Cargo s.r.o.
 Kuehne + Nagel s.r.o.
 PKZ Slovakia s.r.o.
 Slovfracht Slovakia a.s.
 Frans Maas Slovakia , s.r.o.
 M&G Group
 Šped-Trans a.s.
 CCS cargo Customs services s.r.o.
 Express Slovakia a.s.

Kurýrní / integrátorské/ společnosti
 DHL, TNT, UPS, FedEx,
 World Courier SR s.r.o.
 DeutschMann Internationale Spedition s.r.o.
 OKEG Kurier Express Grell, Remax Courier Service
 Maersk Logistics s.r.o.

→ Statistiky

V sekci příloh jsou uvedeny následující statistické výstupy:
 Příloha 1. : Provozní výkony na letišti SLD 1992-2004 a trendy

4. Konkurenční letiště

Z hlediska regionální konkurence lze pět okolních mezinárodních letiště považovat za konkurenci , jsou to Bratislava , rakouská Vídeň, maďarská Budapešť a česká Praha s Brnem. Každé z uvedených letišť má šanci na růst cargo přeprav i tržního podílu v handlingu. Vzájemná konkurence a obrovský tlak logistických řetězců však nedává velkou perspektivu Vídni. Níže zmíním jen základní charakteristiku jednotlivých letišť, pro důkladnou analýzu silných a slabých stránek konkurentů je potřeba získat více podkladů.

- **Bratislava BTS** - hlavní město Slovenské republiky se těší s hlediska regionu lepší geografické poloze. Díky rozvíjející se dopravní infrastruktuře se nachází v klíčovém místě, v němž se kříží dopravní koridory sever-jih a východ-západ. Oblast letiště BTS je lehce dostupná z nedávno dobudovaného dálničního propojení Budapešť – Praha. Bratislava je tradičním železničním hubem a i letiště má napojení do železniční sítě.

Připravovaná privatizace podle našich zdrojů a vyhodnocení však nebude pro letiště hlavního města pozitivní, jelikož letiště Viden se chystá rozvoj letiště kontrolovat s ohledem na své rakouské zájmy a zcela určitě nepřesune cargo provoz do Bratislavy.

- **Vídeň – VIE** - největší v regionu v PAX, cargo i poště, monopolní postavení v handlingu, vysoké ceny, nedostatek cargo odbavovacích kapacit, hub Austrian Airlines a zároveň aliance STAR. VIE usilovně pracuje na kampani vybudování velkého hubu jako hlavní gateway do střední a východní Evropy. Letiště má letitě zkušenosti s provozem cargo freighters typu 747F.
- **Budapešť - BUD** - hub národní společnosti Malév, jenž má značné ekonomické potíže. Malév spolupracuje s Aliancí SKY TEAM, kam mu sponzorstvím pomohly ČSA. V oblasti handlingu zboží hraje hlavní roli provozovatel letiště, který profituje z pravidelného provozu freighters typu 747 F, jenž obsluhují silný IT průmysl Maďarska.
- **Praha – PRG** – letiště Ruzyně je domovským přístavem ČSA, člena aliance SKY TEAM, letiště je na vrcholu zájmu přílivu low cost segmentu, prudce expanduje a má dostatek odbavovacích kapacit. Úzkým hrdlem je propustnost dráhového systému.
- **Brno – BRQ** - první zprivatizované mezinárodní letiště v ČR, dosud bylo stranou zájmu rozvoje v PAX oblasti. Novým momentem je ohlášený start provozu spol. Ryan Air. V cargo bylo Brno úspěšné cca 2 roky, kdy se stalo hubem společnosti Coyne Airways, která operuje nákladní spoje mezi body v západní Evropě a střední Asii. V polovině roku 2004 spolupráci s letištěm přerušila, jelikož se povedlo najít cestu jak obejít hluková omezení na vybraných letištích ve Francii a Belgii. Novou iniciativou je vytvoření veřejného logistického centra.

5. S.W.O.T. analýza

→ SILNÉ STRÁNKY:

- ◆ výborná geografická poloha
- ◆ dostatek slotů a žádné noční omezení
- ◆ catchment area 15 mil obyvatel
- ◆ intermodal přístup - silnice a železnice
- ◆ plánované dálniční napojení
- ◆ bezcelní napojení na západní Evropu

→ SLABÉ STRÁNKY:

- ◆ nedostatek cargo handlingových kapacit
- ◆ nízké objemy odbaveného carga
- ◆ nezkušené lidské zdroje
- ◆ min. zkušenosti s RFS
- ◆ žádné pravidelné linky wide-body letadly

→ PŘÍLEŽITOSTI:

- ◆ příliv investic do výrobních kapacit
- ◆ 5,1 % růst HDP SR
- ◆ cargo potenciál IT a automobilového průmyslu
- ◆ úzká vazba na Samsung
- ◆ CEE hub pro některého z integrátorů
- ◆ napojení na RFS network
- ◆ cargo logistické centrum

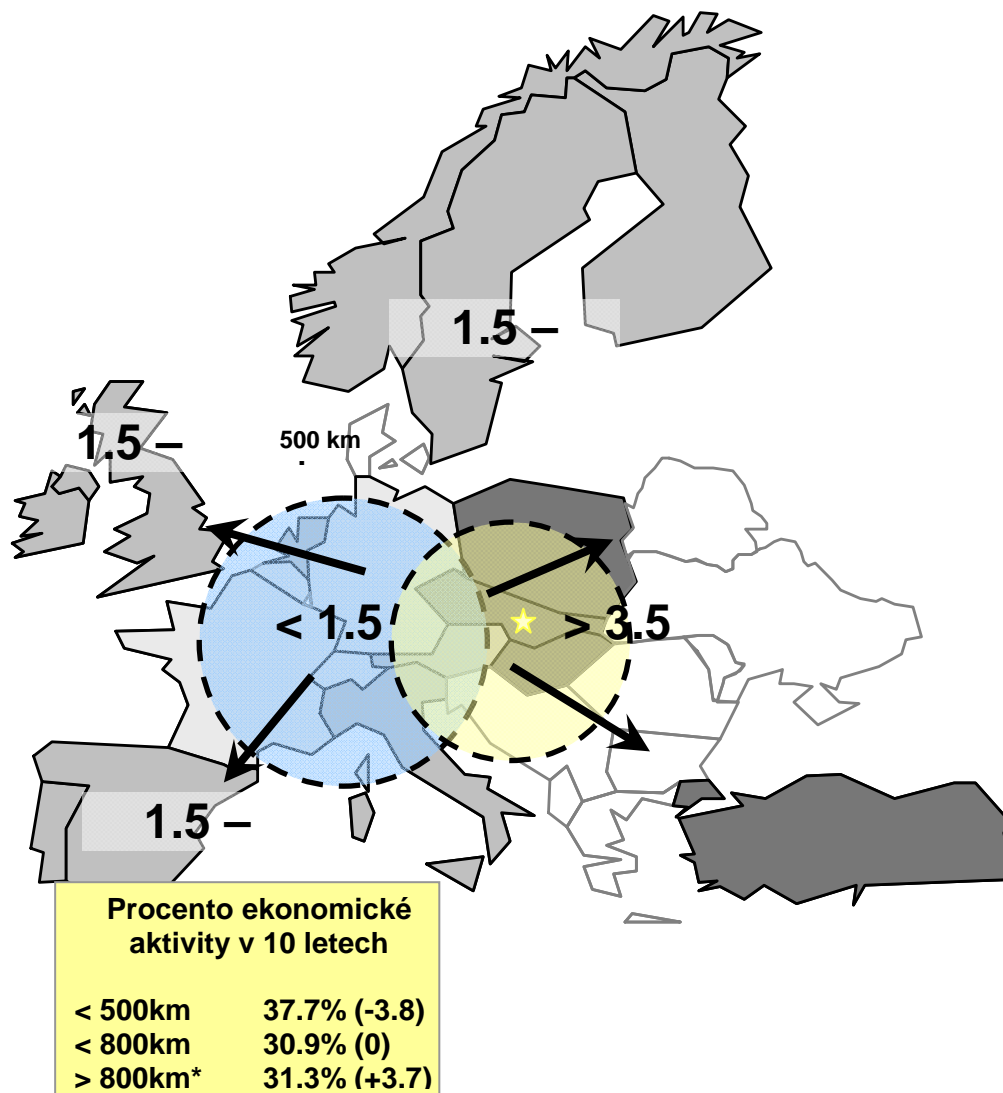
→ OHROŽENÍ:

- ◆ Přesun cargo provozu z VIE do BTS
- ◆ promarnění příležitosti nevybudováním cargo terminálu
- ◆ demonopolizace handlingu zboží ve VIE
- ◆ odchod závodu Samsung ze SR
- ◆ akcelerace aktivit na letišti v Brně či Ostravě

6. Prognózy

V rámci globálních předpokladů se pro oblast přepravy leteckého carga očekává v Evropě růst mezi 5 až 6 % v následujících 10 letech. Východní Evropa však zaznamená růst výrazně vyšší, a to mezi 12 až 15%. Tento vyjímečný dvouciferný nárůst statisticky pomůže zemím západní Evropy dosáhnout zmíněných 5-6% pro EU. Ze statistických údajů vyplývá, že růst objemů let. zboží je dvounásobně úměrný růstu HDP.

Obr. Průměrný roční růst HDP v regionu 2002 - 2012

Začlenění východní Evropy do EU posílili příliv investic do regionu a zcela jistě již dochází k přesouvání evropského ekonomického těžiště směrem na východ. To dokládá masivní příchod subjektů podnikajících v logistice do regionu střední a východní Evropy. Rovněž investoři specializující se na průmyslové zóny a logistiku jsou velmi aktivní a nová logistická centra rostou v rekordních objemech.

7. Strategické vize

Na straně přepravy cestujících by základní ambicí letiště Sliač dle našeho názoru mělo být vytvoření podmínek pro regionální napojení na Prahu, Frankfurt nebo Mnichov. Šanci má také charterové přeprava do středomoří a pro incamingový trh Francie, Holandsko a Velká Británie.

V oblasti přepravy a odbavení zboží a pošty by jednoznačnou vizí mělo být vybudování air logisticko-odbavovacího centra pro spádovou oblast BTS, VIE, BRQ, OSR a jižní Polsko.

Za strategické cíle navrhuje stanovit :

- ◆ vybudování cargo handlingové společnosti
- ◆ vybudování modulového cargo centra
- ◆ navázat úzkou vazbu na logistiku Samsungu , Kia a Toyota
- ◆ přilákání provozu velkokapacitních cargo letadel
- ◆ provozní báze meších cargo letadel s doletem do 4 tis. Km
- ◆ regionální hub pro některého z integrátorů, ideálně TNT
- ◆ vybudování RFS distribučního centra a napojení do evropské sítě
- ◆ získat synergie z možnosti intermodálních příležitostí na železnici a plánovaného dálničního propojení sever-jih
- ◆ do cargo centra získat odbavení mezinárodní pošty

8. Doporučení

Tento materiál došel k jednoznačnému názoru, že v oblasti Cargo handlingu má letiště Sliač velkou příležitost efektivně a s návratností 5-6 let se ziskem podnikat. Podmínkou je, aby ve velmi krátké době bylo schopno najít a vyprojektovat řešení jež je potencionálními partnery očekáváno.

Z hlediska letiště je nutné počítat v plánované rekonstrukci s prodloužením vzletové a přistávací dráhy na dle nových propočtů dostačujících 3200 m. Poloha a prekažkové roviny letiště umožňují i ještě delší prodloužení na cca 3650m.

S ohledem na výše uvedené příležitosti navrhuje urychleně rozpracovat tento materiál do tzv. Master Plánu . Ten bude muset obsahovat návrh rychlého ustanovení cargo handlingu včetně složitého licenčního procesu a najítí dočasného terminálového řešení.

Přípravné studii pro cargo centrum bude předcházet jednání s potencionálními partnery typu TNT, Slovenská pošta, Samsung , KIA, Korean Air , Asiana a dalšími. Následným krokem bude business plán, který bude predikovat ekonomická data v realistické a optimistické verzi. Ten bude také hlavním podkladem pro financování investice do cargo centra.

V. Závěr

Tento materiál byl vypracován společností Hypera Management s.r.o. na základě smluvního ujednání z Oktobra 2005. Materiál vychází z k datu dostupných informací a předkládá zjištění a návrhy pro zadavatele ve stanovených parametrech.